

Situāciju attēli ar jautājumiem *Attēls Nr. 3*

Situāciju attēlus izmanto, lai sekmētu bērnu/skolēnu runāprasmī, stāstījuma veidošanu pēc attēla un tālākās situācijas prognozēšanu. Bērns/skolēns vienlaicīgi apgūst prasmi lietot lietvārdus akuzatīvā un darbības vārdus vienkāršās nākotnes formā.

Mācību materiālā ir seši attēli – atbilstoši katram tematam.

Es pats, attēls Nr. 3

Māja, attēls Nr. 3

Pasaka un īstenība, attēls Nr. 3

Laiks un ritums, attēls Nr. 3

Gaiss un ūdens, attēls Nr. 3

Zeme un uguns, attēls Nr. 3

Situāciju attēlus var izmantot:

- pāru un grupu darbā,
- individuāli,
- patstāvīgā darbā.

Stāstījuma veidošanas shēma visos attēlos ir vienāda. Bērnam/skolēnam ir jāatbild tikai uz jautājumu *Ko tu redzi attēlā?* un jāprognozē tālākā situācijas attīstība – *Pastāsti, kas notiks tālāk!* Strādājot pāri, viens bērns/skolēns var atbildēt uz pirmo jautājumu, otrs uz otro jautājumu, vienlaicīgi viens otru papildinot. Ir iespējams no bērnu/skolēnu vidus izvēlēties vienu „pedagogu”, kurš tikai jautā un papildina cita bērna/skolēna stāstījumu.

Pedagogs var variēt jautājumus. Pašiem mazākajiem bērniem var jautāt ar vārdu *vai*.

Vai attēlā ir (ir redzams)? Jā, attēlā ir redzams (kas?). Es redzu (ko?).

Tādā veidā pedagogs mērķtiecīgi sekmē bērna/skolēna vārdu krājuma attīstību un pilnveidi. Piemēram, attēlā *Laiks un ritums, attēls Nr. 3*.

Vai tu redzi mēnesi, mobilo tālruni, zvaigzni, suni, bērnus (zēnu vai meiteni), egli, rotājumus, eglīšu lampiņas, dīvanu, šķēres, sniegpārslīņas, zīmuļus?

Nevajadzētu baidīties no tā, ka bērns/skolēns varētu kādu vārdu nezināt, vai arī no tā, ka lietojat abus lietvārda skaitļus. Bērns/skolēns klausās un mācās.

Skolas vecuma bērniem var izmantot arī jautājumus, kas liek izmantot citu locījumu.

Kas ir attēlā?

Attēlā ir

Kas ir redzams attēlā?

Attēlā ir redzams

Lai bērns/skolēns darbā ar šiem attēliem patiešām mācītos stāstīt arvien plašāk un detalizētāk, pedagogam jā sagatavo un jā uzdod bērnam/skolēnam uzvedinoši jautājumi un jā stimulē raksturot priekšmetus, parādības, dzīvas būtnes. Piemēram, kartītē *Gaiss un ūdens, attēls Nr. 3*.

Ko tu redzi attēlā?

Es redzu māju.

Kādā krāsā ir māja?

Māja ir gaiši brūnā krāsā.

Kāds ir mājas jumts?

Tas ir brūnā krāsā.

Kas ir uz jumta?

Skurstenis.

Kur sēž meitene?

Uz balkona.

Kādas drēbes viņai ir mugurā?

Zili svārki, violeta blūze, brūnas kurpes.

Kāda ir meitene?

Skumja.

Kāds gadalaiks pašlaik ir?

Vasara.

Kāpēc tu tā domā?

.....

Par ko meitene ir noskumusi?

Puķes ir novītušas.

Kā tu domā, kāpēc?

.....

Kas nav novītis?

Kaktuss.

Kāpēc kaktuss nav novītis?

Tam nevajag tik daudz ūdens.

Kādā krāsā ir puķu kastītes?

Brūnā.

Ko meitenei vajadzētu darīt?

Apliet puķes.

Protams, varētu būt citi jautājumi, vēl detalizētāki vai vienkāršāki atbilstoši katra bērna/skolēna spējam.

Pedagoga plānots mērķtiecīgs darbs ar situāciju attēlu kartītēm veicina arī daudzu gramatikas jautājumu apguvi pieredzes ceļā. Mēs jau runājam par dzimtes un skaitļa kategorijām, darbības vārdu nākotnes formām (jāprecizē persona, tā droši vien būtu 3. persona). Piemēram, ar attēla *Es pats* palīdzību lieliski var apgūt prievārdus *uz, zem, pie, blakus, pa: uz galda, zem galda, pie galda, blakus galdam, pa galdu*.

Skolas vecuma bērni pēc sarunas par attēlu un detaļu precizēšanas varētu rakstīt aprakstu, ko redz attēlā, un vēstījumu, kas notiks tālāk, kopīgi vienojoties, kādus darbības vārdus izmantos un kāda ir to nākotnes forma.